

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

DJUNA BARNES
PĂDUREA
NOPTII

Traducere din engleză și note de
LUANA SCHIDU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Andreea Răsuceanu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Andreea Niță
DTP: Iuliana Constantinescu, Carmen Petrescu

Tipărit la Tipografia Real

DJUNA BARNES
NIGHTWOOD
Copyright © Djuna Barnes 1936, 1950
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2017, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BARNES, DJUNA
Pădurea nopții / Djuna Barnes; trad. din engleză și note de Luana Schidu. –
București: Humanitas Fiction, 2017
ISBN 978-606-779-190-7
I. Schidu, Luana (trad.; note)
821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382; 0723 684 194

*Pentru Peggy Guggenheim
și John Ferrar Holmes*

CAPITOLUL UNU

Plecăciune

La începutul lui 1880, în ciuda unei suspiciuni bine întemeiate în privința oportunității de a perpetua această rasă aflată sub girul lui Dumnezeu și sub dezaprobarea oamenilor, Hedvig Volkbein, o vieneză puternică, de o frumusețe milităroasă, întinsă pe un pat cu baldachin de un roșu intens, spectaculos, pe care erau imprimare aripile bifurcate ale Casei de Habsburg, pe o saltea din puf îmbrăcată în satin, având brodat pe el cu litere mari, de un auriu patinat, blazonul familiei Volkbein, dădea naștere, la vârsta de patruzeci și cinci de ani, unicului copil, un băiat, la șapte zile după ce medicul ei prezisese că va părăsi această lume.

Influențată de acest decor scuturat dimineața de tropăitul copitelor de cai pe strada de dincolo de ziduri, cu gestul de o splendoare frustă al unui general care salută drapelul, l-a numit pe copil Felix, l-a împins de lângă ea și a murit. Tatăl acestuia pierise cu șase luni înainte, pradă tifosului. Guido Volkbein, evreu de origine italiană, fusese atât un *gourmet*, cât și un dandy, și nu apărea niciodată în public fără panglica de la vreo decorație relativ necunoscută atârnată de butonieră cu un fir slab de ață. Era

un om scund, rotofei și timid-arogant, cu burta bombându-i-se ușor într-o înclinație care aducea în prim-plan nasturii vestei și ai pantalonilor, marcând centrul exact al corpului său cu linia obstetrică pe care o vedem pe fructe – arcul inevitabil produs de porții generoase de vin de Burgundia, frișcă și bere.

Toamna, care-l învăluia, ca nici un alt anotimp, în amintiri rasiale, un anotimp al nostalgiei și al ororii, o declarase vremea sa. Atunci, plimbându-se prin Prater, era văzut purtând în pumnul strâns ostentativ batista din bumbac galben cu negru care amintea clar de ordinul din 1468, emis de un anume Pietro Barbo, care cerea ca oamenii din rasa lui Guido să alerge pe Corso cu o funie în jurul gâtului, spre amuzamentul populației creștine, în timp ce doamnele de neam nobil, sprijinite de coloane vertebrale prea rafinate pentru odihnă, se ridicau de la locurile lor și, alături de cardinalii în robă roșie și de *monsignori*, aplaudau cu abandonul rece și totuși isteric al unui popor deopotrivă nedrept și fericit, papa însuși fiind smuls din contactul lui cu cerurile, scuturat de râsul celui care își păărăsește îngerii ca să poată prinde iar fiara. Această amintire și batista care o însoțea însumau pentru Guido (așa cum unele flori ajunse la apogeul extatic al înfloririi lor nici nu-și ating bine caracterul specific, că își și încep ofilirea) definiția evreului. Pășea, înfierbântat, imprudent și damnat, cu pleoapele tremurând peste globii oculari groși, înnegriți de durerea unei participări care, patru secole mai târziu, făcea din el o victimă, simțind în propriul său gât ecoul aceluia strigăt care străbătuse Piazza Montanara cu mult timp în urmă, *Robba vecchia!* – degradarea prin care supraviețuise neamul său.

Fără copii până la cincizeci și nouă de ani, Guido pregătise din inima sa pentru copilul ce avea să i se nască o inimă plămădită din propria-i îngrijorare, omagiul lipsit de remușcare adus nobleței, genuflexiunea pe care o face corpul vânat în tresărirea mușchilor, lăsându-se doborât de iminență și de inaccesibil ca de o aprigă dogoare. Asta-l încarcase, așa cum avea să-l încarce și pe fiul său, cu povara unui sânge inadmisibil.

Și tot fără copii murise, dacă nu socotim promisiunea atârnată de cingătoarea creștină a lui Hedvig. Guido trăise așa cum trăiesc toți evreii care, despărțiți de neamul lor printr-un accident sau prin propria voință, descoperă că trebuie să trăiască într-o lume ai cărei locuitori, fiindu-i străini, îi forțază spiritul să capituleze în fața unei populații imaginare. Când un evreu moare la sânul unui creștin, el moare tras în țeapă. Hedvig, în ciuda agoniei sale, jelea un proscris. În clipa aceea corpul ei a devenit o graniță și Guido a murit lângă acest zid, neliniștit și singur. În viață făcuse totul pentru a umple acel gol imposibil; gestul său cel mai trist și mai zadarnic fusese acela că se pretinsese baron. Adoptase semnul crucii; afirmase că era austriac, dintr-o ramură veche, aproape stinsă, aducând în sprijinul poveștii sale cele mai uimitoare și mai nepotrivite dovezi: un blazon la care nu avea nici un drept și o listă de strămoși (inclusiv numele lor creștine) care nu existaseră niciodată. Când Hedvig dăduse peste batiștele lui galben cu negru, el îi spusese că acestea trebuiau să-i amintească faptul că o ramură a familiei lui înflorise în Roma.

Încerca să fie una cu ea adorând-o, imitându-i pasul legănat și hotărât, pas care adoptat de el devenise comic

și nelalocul lui. Ea ar fi făcut la fel, dar, simțindu-i dămărea și singurătatea, își accepta soarta așa cum se cuvine să facă un goi – apropiindu-se de el cu reticență. Credea orice-i spunea el, dar de multe ori întreba: „Ce-i cu tine?” – acel reproș continuu menit să fie un memento continuu al dragostei ei și care-i străbătuse viața ca un glas acuzator. Torturat, el vorbea cu prețuire despre cei de sânge regal, cântând osanale cu forța unui fir de apă care devine puternic prin presiunea degetului. Râdea prea tare în prezența celor de rang inferior, ca și cum, prin bună dispoziție, le-ar fi putut conferi distincția la care visau. În fața unui general în piele scârțâitoare și cu acel ușor recul al mișcării comun militarilor, care par să respire dinăuntru înspre afară, mirosind a praf de pușcă și carne de cal, letargici și în același timp pregătiți să ia parte la un război neprogramat încă (gen care-i era foarte drag lui Hedvig), Guido era scuturat de un fior nevăzut. Realiza că Hedvig avea același aer, aceeași forță, doar că mai condensată, modelată într-o matriță mai mică, la fel de sinistră în reducerea ei la scară precum o casă de păpuși. Pana de la pălăria ei era ca tăișul unui cuțit și tremura ca bătută de un vânt heraldic; era o femeie dintr-o bucată, cu pieptul plin, exactă și veselă. Privindu-i pe cei doi el era derutat, ca și cum ar fi urmat să fie muștrat, nu de general, ci de soția sa.

Când dansa, un pic amețită de vin, ringul de dans devenea un câmp de manevre; tocurile ei tropăiau ca la instrucție, iar umerii îi stăteau drepti, ca ai celor ce poartă eghileții unei avansări în grad; când întorcea capul avea vigilența rece a unei santinele care patrulează nu lipsită de îngrijorare. Cu toate acestea, Hedvig făcea ce putea.

Dacă existase vreodată conceptul de mare șic, ea era personificarea lui – era însă în ea și o doză de neliniște. Ceea ce urmărise, deși ea nu fusese conștientă de asta, erau asigurările lui Guido că era baron. Le crezuse așa cum un soldat „crede“ un ordin. Intuiția profundă – pe care ea personal n-ar fi dat doi bani – i-ar fi spus altceva. Hedvig devenise fără vreo îndoială baroneasă.

În Viena vremurilor lui Volkbein evreii erau acceptați în puține domenii, dar el reușise cumva, prin diferite afaceri cu produse de uz casnic, prin cumpărarea discretă a operelor vechilor maeștri și a edițiilor princeps și prin tranzacții financiare, să facă rost de o casă pentru Hedvig în Innere Stadt, mai spre nord, cu vedere la Prater, o casă care, fiind mare, întunecoasă și impunătoare, devenise un muzeu fantastic al întâlnirii dintre ei.

Coridoarele în stil rococo, lungi, care te amețeau cu plușul și ornamentele lor aurii întortocheate, erau populate cu fragmente de sculpturi romane, albe și disperate; un picior de alergător, frisonantul cap pe jumătate întors al unei matroane cu pieptul spart, cu scrutătoare orbite goale căroră orice umbră care se mișca le desena o pupilă, astfel încât ceea ce priveau era decis de soare. Salonul cel mare era din lemn de nuc. Deasupra șemineului erau atâr-nate copii impresionante după niște scuturi ale familiei Medici și, alături de ele, ale vulturului austriac.

Trei pianе masive (Hedvig cânta valsurile timpurilor ei cu forța măiestrită a unui bărbat, în ritmul sângelui ei, rapid și în crescendo – cu manierismul acela asociat interpretării vienezilor, care, deși ciupiți de dragostea pentru ritm, execută cerințele acestuia în stilul unui duel) erau răspândite pe grămada de covoare purpurii, groase, aduse

de la Madrid. Biblioteca adăpostea două birouri din lemn bogat, de culoarea sângelui. Lui Hedvig îi plăceau lucrurile în număr de două sau trei. În arcada din mijloc a fiecărui birou erau desenați din ținte de argint un leu, un urs, un berbec, un porumbel, iar în mijlocul lor se afla o torță aprinsă. Decorațiunea fusese executată sub supravegherea lui Guido, care, într-o pornire de moment, a revendicat-o ca blazon al familiei Volkbein, deși mai târziu s-a dovedit că erau simboluri heraldice aflate de ceva vreme în declin, nebucurându-se de aprobarea papală. Ferestrele pe toată înălțimea peretelui (o tușă franțuzească pe care Guido o găsea frumoasă), care dădeau spre parc, erau străjuite de draperii din catifea și stofă cu modele naționale din Tunisia, iar jaluzelele aveau acea nuanță de roșu sumbru atât de dragă austrieților. Pe lambriurile din stejar care se înălțau deasupra mesei lungi, până la tavanul boltit, erau atârinate portrete în mărime naturală ale tatălui și mamei lui Guido, cum susținea el. Femeia era o florentină cu ochi șireți, strălucitori și gură stridentă. Mâncile mari, bufante, împodobite cu perle îi ajungeau până la vârfurile ascuțite ale dantelei țepene de pe capul conic, cu părul împletit. Mormanele de material cădeau în jurul ei în umbre arcuite, iar trena, care se târa pe o alee mărginită de copaci primitivi, era de grosimea unui covor. Părea că așteaptă o pasăre. Domnul stătea precar pe un cal de luptă. Părea mai degrabă că se pregătea să coboare de pe animal, decât că tocmai urcase în spina lui. Între șaua și dosul încordat al călărețului se zărea albastrul unui cer italian. Calul fusese surprins de pictor în timp ce executa o voltă descendentă, cu coama ridicată într-o învolburare de culoare, cu coada îndreptată înainte, între

picioarele subțiri, oblice. Veșmântul domnului era un amestec deconcertant de romantic și religios, iar în arcuirea strâmbă a brațului stâng ținea o pălărie cu pană, cu calota în sus. Întreaga compoziție ar fi putut fi un capriciu de Mardi Gras. Capul cavalerului, înțepenit într-un unghi obtuz, semăna remarcabil cu Guido Volkbein, aceeași linie cabalistică abruptă a nasului, trăsături normale și calde cu excepția locului în care albastrul virgin al ochilor curba pleoapele ca și cum un alt simț decât cel al vederii luase atitudine sub pielea aceea. Nu exista nici o pauză în graba acelei priviri infinite și obiective. Asemănarea era întâmplătoare. Dacă cineva s-ar fi obosit să cerceteze chestiunea, ar fi descoperit că aceste pânze înfățișau doi bătrâni și temerari actori. Guido le găsisese într-un colț uitat și prăfuit și le cumpărase pe vremea când devenise sigur că va avea nevoie de un alibi pentru sângele său.

În acest punct istoria exactă se oprea pentru Felix care, treizeci de ani mai târziu, s-a trezit aruncat în lume doar cu aceste fapte, cele două tablouri și nimic altceva. Mătușa lui, descurcându-și pletele lungi cu un pieptăn de baga, i-a spus ce știa, și asta era tot ce știa ea despre trecutul lui. Ce l-a format pe Felix din ziua nașterii și până a împlinit treizeci de ani nu știa nimeni, căci orice fiu urmează pașii evreului rătăcitor. Oriunde și oricând l-ai întâlni, ți se pare că vine de undeva – de oriunde ar veni –, din vreo țară pe care mai degrabă a devorat-o decât a locuit-o, un tărâm secret care l-a hrănit, dar pe care nu-l poate moșteni, fiindcă evreul pare să fie peste tot de nicăieri. Când se menționa numele lui Felix, trei sau mai multe persoane jurau că îl văzuseră cu o săptămână în urmă, simultan în trei țări diferite.

Cuprins

<i>Prefață</i>	7
<i>Notă la ediția a doua</i>	13
1 Plecăciune	15
2 <i>La Somnambule</i>	43
3 Rondul de noapte	65
4 Intrusa	80
5 Străjerule, cât a trecut din noapte?	92
6 Unde cade copacul	120
7 Coboară, Matthew	137
8 Posedata	180